

GARCÍA LORCA A FIGUERES

Joaquim Nadal i Farreras

La càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada/Carles Fages de Climent que dirigeix la professora **Mariàngela Vilallonga** a la Universitat de Girona edita la col·lecció d'itineraris literaris autoguiats.

Es tracta d'una col·lecció de petits llibres de butxaca, gairebé petits quaderns de notes, que presenten recorreguts per territoris, pobles i ciutats associats a escriptors que han deixat testimoni escrit d'aquestes referències territorials. Els editors de cada itinerari combinen les seves pròpies notes de situació i de context amb la reproducció de textos diversos relacionats amb el tema que es tracta.

En un cert sentit podríem dir que els itineraris són la transformació a format manejable dels textos presentats per **Narcís Jordi Aragó** i Mariàngela Vilallonga a *L'Atles literari de les terres de Girona* (Diputació, 2003). Aquest Atlas valuós de contingut i discurs és tan voluminós que evident-

ment no és manejable fora de les biblioteques. Per això deia que els itineraris són un producte derivat no pas de la literalitat de l'Atlas sinó de la filosofia que associa textos i testimonis literaris a paisatges i territoris.

El format dels llibrets és literalment de butxaca i encaixen fàcilment en abrics, americanes, jaquetes, bolsos o carteres. La col·lecció ha arribat aquests dies al número 20 amb un itinerari dedicat al Fluvià.

Abans d'ahir, dimecres, es va presentar a Figueres sota la cúpula del Teatre-Museu Dalí l'itinerari *García Lorca a Figueres*, que és el número 18 de la col·lecció. Aquest itinerari té diverses particularitats començant pel fet que de forma capiculada el llibret es presenta en text bilingüe català i castellà. També hem de remarcar que malgrat la imprescindible referència als paisatges cadaquesencs de **Dalí** el text es concentra en la relació o l'impacte de **Lorca** a la ciutat de Figueres i naturalment Dalí hi és omnipresent perquè ell i la seva família

fan d'amfitrions de Lorca i perquè l'origen de les visites de Lorca a l'Empordà els anys 1925 i 1927 és indubtablement l'amistat del poeta amb Salvador Dalí.

Però la característica principal que m'ha empès a parlar-ne en aquest article és el fet que l'itinerari que comentem no és obra de cap autor, escriptor, erudit o investigador reconegut. És el resultat d'un projecte pedagògic de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres coordinat pels professors de l'Institut **Àngela Castaño** i **Joan Manuel Soldevilla** que han dirigit un grup de treball integrat pels alumnes **Laia Genover**, **Èlia Grávalos**, **Blai Higuera**, **Àlex Izquierdo**, **Joana Oliveras** i **Illyan Vasiliev**. El grup de treball ha fet la presentació, selecció i traducció de textos. El resultat és remarcable i tinc el convenciment que d'aquesta experiència col·lectiva se'n deriva un enriquiment cultural per Figueres, per l'Institut Ramon Muntaner i per tots i cadascun, junts i per separat, dels components del Grup de treball integrat per professors i alumnes. Veure la culminació del treball en format de petit llibre i veure com se li fan els honors de la presentació en un dels grans escenaris dalinians ha de ser un motiu de satisfacció especial per aquest projecte que tracta de transcendir les inèrcies repetitives de l'educació i incorpora mètodes de col·laboració i recerca en l'adquisició i la transferència de coneixement.

L'itinerari es concreta en un recorregut per la geografia urbana i humana de Figueres començant per l'estació on hauria arribat Lorca en els seus viatges i acabant al bar Empòrium on **Buñuel** i Dalí haurien

escrit el guió de la pel·lícula *Un chien andalou*. Mapa i bibliografia acompanyen els textos que ens porten de l'estació a la casa dels Dalí, d'aquí a la Rambla i successivament a l'antic Hotel Comercio, al castell de Sant Ferran, al Teatre Museu Dalí, a l'antic Gran Hotel París ara Museu del Joguet, a la casa natal de Salvador Dalí, a la Rambla altre cop, a Cadaqués, al Museu de l'Empordà, a l'Arxiu Municipal i al bar Empòrium.

Els textos provenen en molt bona mesura de la correspondència de Lorca però també d'**Anna Maria Dalí**, de **Josep Puig Pujades**, de **Josep M. de Sagarra**, de **Josep Pla** i de la premsa empordanesa del moment.

Es publica l'«Oda a Salvador Dalí», de Lorca i s'evocuen les sardanes a la Rambla, les passejades, les estades a la biblioteca de Figueres, les lectures de *Mariana Pineda* (al local de la notaria del pare de Dalí) o del *Romancero Gitano* (en un sopar a l'Hotel Comercio), els àpats oferts en homenatge a Lorca, amb textos carregats de poesia i de tendresa o enyorament amb una predilecció especial per Anna Maria Dalí i pel seu osset «Marquina» que ara perpetua aquesta memòria en el benemèrit Museu del Joguet.

Com a teló de fons la ciutat de Figueres. Ciutat alegre i bulliciosa, animada i riallera, republicana i federal, ciutat activíssima i amb un gruix cultural i una vida intel·lectual molt activa en els anys del primer terç del segle XX.

En definitiva, un itinerari molt recomanable sorgit de la factoria de l'ensenyament secundari com a valor principal i com a valor afegit.